

Pakistan: Islamsk stat,
militærstyre og svakt demokrati.
Hvorfor så forskjellig utvikling fra
India?

26.mars 2009

Eldrid Mageli

- Pakistan: Konstruert navn i 1933. P for Punjab, A for Afghanistan (eller NWFP), K for Kashmir, S for Sind, Tan for Baluchistan
- Pakistan: Eksempel på stat grunnlagt for religiøs folkegruppe (analogt med Israel)

Pakistan

- Militærstyre
- Islamisme
- Splittet land: regionale og etniske grupper
- Sentralregjeringen kontrollerer ca 25% av landet
- Afghanistan og Kashmir

- Pakistans islamske identitet
- Svake demokratiske og politiske tradisjoner
- ISI – Inter Services Intelligence
- Taliban

Pakistan 1947

- Et splittet land – regioner, språk, stammer, og geografisk splittelse
- Fravær av nasjonalistbevegelse
- Mohajirene
- To-nasjonsteoriens utilstrekkelighet
- Jinnahs død 1948
- Bengalsk patriotisme (Rabindranath Tagore)

- Kontrast til Indias demokratiske utvikling
- Mønster: Militært styre
- Ayub Khan 1958-69
- Yahya Khan 1969-71
- Zia ul-Haq 1977-88
- Pervez Musharraf 1999-2008

Borgerkrig 1971: Bangladesh egen stat

Foranledning: Øst-Pakistans Awami League vant valget, dette godtok ikke Pakistans People's Party (PPP) i vest, ledet av Zulfikar Ali Bhutto

1 million drept, millioner flyktet til India

Krigen slutt pga Indias innblanding

Zulfikar Ali Bhutto (1928-1979)

Bhutto

- Hyllet av befolkningen, som så ham som en frelser
- Vendte seg vekk fra USA – og til Midtøsten
- 1973: Ny grunnlov
- Redefinere Pakistan etter tapet av øst-fløyen – Kashmir enda viktigere
- Sosialistisk og islamsk retorikk
- Bhutto henrettet av Zia ul-Haq i 1979

Zia ul-Haq

Pakistan under Zia

- Delvis islamisering av militæret
- Sharia-lovgivning
- ISI – pakistansk etterretning, del av militæret og av Pakistans utenrikspolitikk

Pakistan under Zia

- Sovjets okkupasjon av Afghanistan 1979
- Infiltrasjoner i Afghanistan, destabilisering
- Allianse ISI – CIA for å styrte det kommunistiske regimet i Afghanistan
- Støtte til Mujahedin (forløperen til Taliban)

Pakistan og ISI

- USA trakk seg ut etter at kommunismen var nedkjempet – mistet interesse for regionen
- ISI støttet etablering av Taliban i 1994 – ønsket Afghanistan under pakistansk kontroll
- Treningsleire og religiøse skoler i Pakistan

- Washington aksepterte Taliban som fredsskapende styrke, og støttet Taliban da de kom til makten i 1996
- Nære forbindelser bin Laden, al-Qaida, ISI, Taliban. Saudi – ISI allianse
- al-Qaidas støtte til opprørerne i Kashmir

Terrorisme i Pakistan

- Pakistans støtte til ISI
- ISIs forbindelser til Osama bin Laden
- Opptrening av tusenvis i Pakistan finansiering fra Gulf-regionen
- Sekulært skolesystem i ruiner
- Den pakistanske regjeringens anerkjennelse av Taliban-styret 1996-2001 (sammen med emiratene)

Pakistan

- En mislykket statsdannelse?
- Etnonasjonalisme
- Mangel på ledere av Jinnahs støpning
- Militæret og byråkratiet mot politikere
- I økende grad nære forbindelser mellom hæren og islamismen

Pakistans demokratiske tiår 1988-1999

- Benazir Bhutto (PPP) og Nawaz Sharif (PML) byttet på å styre
- Militæret fortsatt viktig, trakk i trådene
- Svake demokratiske regjeringer, anklager om korrupsjon

Benazir Bhutto 1953-2007

Statsminister 1988-90, 1993-96

Pakistan på 1990-tallet

- al-Qaidas gode vekstvilkår i Pakistan
- Pakistans støtte til Taliban – ønske om å påvirke utviklingen i Afghanistan
- Taliban ønsket å bruke Pakistan som ledd i islamisering av hele regionen
- 1999 Musharraf: Kargil i Kashmir
- 1999 Musharrafs kupp

Pervez Musharraf

Musharraf

- Ultimatum fra USA etter 11. sept 2001
- Tvunget til å de-talibanisere ISI
- Tvunget til å forsøke å bryte båndet mellom pakistanske militære og al-Qaida celler og Taliban-celler i Pakistan
- Tvunget til å innse at Pakistan hadde skapt et Frankenstein monster: Taliban
- Musharraf innledet dialog med India

Pakistan og islamisme

- Zia-ul-Haq's sunni islamiseringspolitikk – en annen modell for islamisering
- Pakistanske regj støttet madrassaer (sunni religiøse skoler)
- Sunniene støttet av Saudi Arabia og Iraq – som heller ikke ønsket økt shia oppslutning i Pak

Pakistans utfordringer:

- Etablere et bærekraftig demokrati
- Hvordan utøve politikk i en nasjon hvor felles nasjonsfølelse ofte mangler
- Hærens rolle
- PPP og PML – nasjonale partier
- PPP – Bhutto-familiens ”eiendom”. I dag: Enkemannen etter Bhutto – Zardari – president
- Religiøse fraksjoner, ekstremisme, madrassaer
- Stammer, etniske grupper, krigsherrer

Les:

- Ahmed Rashid: *Descent into Chaos*. Penguin 2008
- Stephen Cohen: *The Idea of Pakistan*. Brookings Institution 2004
- Zahid Hussain. *Frontline Pakistan. The Struggle with Militant Islam*. Tauris & Co 2007
- Amartya Sen: *Identity and Violence. The Illusion of Destiny*. Norton 2006